

Ország Lili 1972-es székesfehérvári kiállításának megnyitóját, a háttérben, jobbra a falon a *Stanzák I.* (balról jobbra: Fitz Jenő, Ország Lili, Rácz István, Pilinszky János, Kovalovszky Márta).
Foto: Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár

Enteriőrfotó, Ország Lili kiállítása, 1972.
A falon a *Stanzák I.* látható.
Foto: Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár

79.

ORSZÁG LILI (1926-1978)

Stanzák I., 1971

Olaj, farost, 79x40 cm

Jelezve jobbra lent: Ország

Jelezve hátoldalon: Ország Lili "Stanzák I"

Kezdő ár: 4 000 000 Ft / 13 115 EUR

Becsérték: 8 000 000 – 10 000 000 Ft

Estimated value: 26 230 – 32 787 EUR

PROVENIENCIA:

- Artex Artbureau. Budapest – Galleria Viotti, Torino

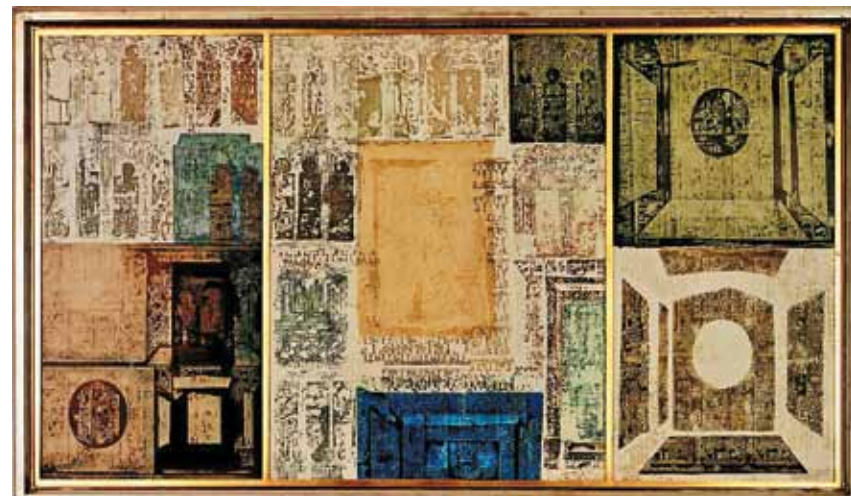
KIÁLLÍTÁSOK:

- Ország Lili kiállítása. Műcsarnok, Győr, 1971. május, katalógus: 29.
- Kondor–Ország–Varga Kiállítás. ULUH Szalon, Zágráb, 1971., katalógus: 19.
- Ország Lili festőművész kiállítása.
István Király Múzeum, Székesfehérvár, 1972. október 15. – december 3., 32. tétel
- Tér és Idő című tárlat. Miskolci Képtár, 1972. szeptember 2. – 1972. október 1.
- Öt művész kiállítás. F-15 Galéria, Moss, Norvégia, 1973. augusztus (képjegyzék OL/15. tétel)
- Ország Lili festőművész kiállítása. Műcsarnok, Budapest 1979. április 13. – május 6.
A reprodukciója szerepel a katalógusban, de a képjegyzékben tévesen „Stanzák III., triptichon, (1972), olaj, farost 81 x 43 cm” címen van feltüntetve.
- Ország Lili kiállítása. Művelődési Ház, Sárvár, 1981. április

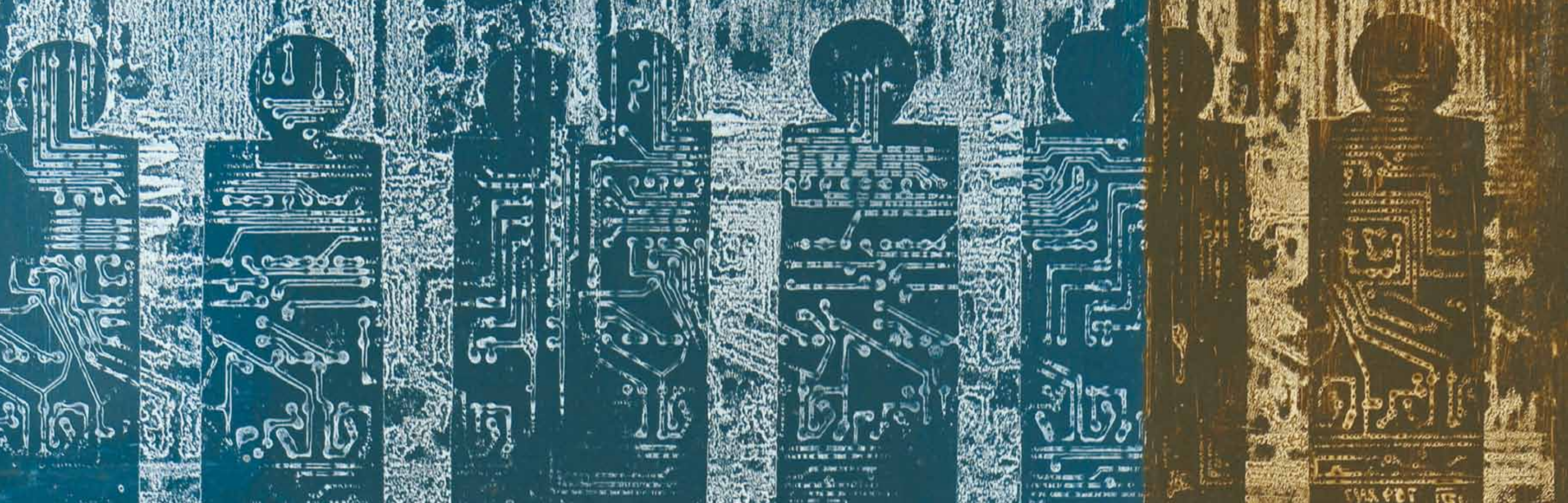
REPRODUKÁLVA:

- Ország Lili festőművész kiállítása
(kiállítási katalógus Műcsarnok, Budapest, 1979. április 13. – május 6.),
a kiállítást rendezte: Ury Ibolya, Budapest 1979., 27. oldal
- Magyar Építőművészet, 1974/5., 54-55. oldal

Ország Lili: *Stanzák II.* 1971. SZIKM, Székesfehérvár

79

Ország Lili művészetében a második ikonos korszakkal párhuzamosan, illetve azt követően, a hatvanas évek végétől figyelhető meg az összegzésre való törekvés. Egy-egy témát mániás művészi alkatából adódóan addig is több képen dolgozott fel, ekkor azonban megszületett egy nagyobb léptékű sorozat terve, elkezdett megfogalmazódni a *Labirintus* sorozat koncepciója. 1968-ban így írt erről egykori tanítójának, Róbert Miklósnak: „Egy nagy kompozíciót készítek, ami több képből áll (huszonöt-harminc), s témáját illetően egy nagy labirintus, de lehetne egy régi város vagy palota is.”¹ Ez a néhány év azonban még nem a nagy sorozat létrejöttének ideje, az 1972-es székesfehérvári kiállításon bemutatott művek a formálódó gondolat, a kapun való belépés előtti pillanat izgalmát közvetítik.

Ekkor még nem a labirintus gondolat dominált, noha már egyértelműen megjelent a képzeletbeli téralkotás szándéka. Az építeni – helyesebben festeni – tervezett palota ihletői olaszországi utazásai voltak. Pompei és Róma ókori emlékei ejtették rabul, ahogyan az ezekben az években született képeinek címéből is látszik (*Pompeji Falak, Római Falak, Stanzák*). Az egykor volt pompeji város falai, a freskókon megjelenő terek éppúgy lenyűgözték, ahogyan az ókori Róma szobrai, vagy a Vatikán csodái. Jóllehet ezeken a képeken már számos, a *Labirintus* sorozatra jellemző formai vonás és motívum megfigyelhető: a nyomtatott áramkörök segítségével kialakított hátterek, az élenkülő paletta, a képfelület szögletes mezőkre osztása, a nyitott szárnyú kapuk, a festék visszatörlesztésével alakított, szobortö-

redékeket idéző figurák, az ovális tükrök, betűk, írásjelek; a festmények mégsem rendelhetők egyértelműen a labirintus képzetköréhez. A labirintus, mint a falakat, faltöredékeket vagy belső tereket, téregységeket összeszervező kompozíciós elv ekkor még csak terv.² Itáliai ihletésű képein Ország Lili igyekezett korábbi motívumait úgy társítani, hogy az így létrejövő kombinációkkal definiáljon egy-egy sorozatot. A *Pompeji falakon* a latin betűk, és az idő koptatta falak, a *Római falak* esetén az ókori szobrok és a nem olvasható, írásra emlékeztető jelek, ókori építészeti töredékek, a *Stanzák* sorozatban az ikon-vagy bábuséma és a kapu vagy belső tér motívum a meghatározóak. A stanza szobát és versszakot egyaránt jelent. Ország Lili esetében a képzeletbeli térköltemény,

a palota vagy város egy szakaszát jelöli. Nehéz megmondani, hogy miféle palotáról lehet szó. A cím itáliai utazásokat és a Vatikánt emlegetve óhatatlan Raffaello stanzáit juttatja eszünkbe, ahol a művész római útja során megfordult. A Stanzák képeken megjelenő ikonsémák a falakra festett szent történetekre utalhatnak, ám itt jóval általánosabb, egyetemesebb kulturális utalásról van szó, mint a pápai lakosztály termeiben. Ország Lili egy szellemi lakhelyet, egy emlékeztetpalotát fest, amelyben egyaránt megjelennek a megélt és látott saját, valamint a csak elképzelt, közös vagy kollektív tapasztalatok és élmények. Az ősi mnemotechnikai módszernek megfelelően a tér bizonyos pontjain helyezi el az emlékeket. A *Stanzák* sorozat esetén többféle formátummal kísérletezett, álló, közel négyze-

tes és fekvő, triptichon formátumú táblaképet is festett. A *Stanzák I.* egy még a művész életében sokszor kiállított, reprodukált változat. A képmező felső részét kétszer nyolc bábu foglalja el két sorba és kisebb mezőkre, tetővel fedett kisebb terekbe rendezve. Míg körülöttük elmosódik, az emberalakok körvonalain belül kiélesedik a háttér mintázatát adó nyomtatott áramkörök rajzolata, fókuszálva a tekintetet. A hatás úgy érhető el, hogy a nyomódúcként használt áramkörrel való nyomdázást követően az embersémákkal kitakart részek körül lévő felület kerül még nedvesen elmosásra, fellazításra. A tábla alsó részét egy türkizkékén világító motívum tölti ki, ami nyitott szárnyú kapura és kubus jellegű belső térre egyaránt emlékeztet, de a felső ikonsorhoz kapcsolva egy keleti ikonosztáz alján el-

helyezett Királyi kaput is jelölhet. A szigorú képszerkesztés, és a festői gesztus hiánya (kizárólag kivágott sablonokkal, nyomódúccokkal dolgozik) mellett is a vizuális ingerek bősége jellemzi a képet: a finom színárnyalatok megtalálása, arányai és ütköztetésük, a nyomdázással létrehozott felületek haptikus tapasztalatokat idéző, anyagi érzékisége, rajzolata, a motívumok harmonikus ritmusú ismétlődése.

Árvai Mária

JEGYZETEK:

1. A Holdfestőnő (Ország Lili Róbert Miklóshoz írt levelei), szerk.: Zsuzsanna Ervin, Arnolfini Alapítvány, Budapest 2003, 28. oldal

2. Kolozsvári Ernőnek csak a székesfehérvári kiállítás után említette a labirintus sorozat tervét. Ld. Kolozsvári Ernő levele Ország Lilinek, 1975. június 18. (MNG Adattár, 21300/1981/9. doboz/238.sz.)